

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAME ȘCOLARE PENTRU CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI

RELIGIE

(cultul greco-catolic)

CLASA A XII-A¹

Aprobat prin ordinul ministrului

Nr. 5959 / 22.12.2006

București, 2006

---

¹ Se aplică și la clasa a XIII-a, ruta progresivă de calificare profesională.

NOTA DE PREZENTARE

Studiul disciplinei *Religie – cultul greco-catolic* în ciclul superior al liceului se focalizează pe realizarea unei viziuni de ansamblu asupra domeniului religios, care să ofere elevilor posibilitatea de a-și forma propriul sistem de valori prin raportarea la valorile specifice moralei creștine, de a integra cunoștințele religioase în structurarea de atitudini morale și de a aplica învățătura de credință în viața proprie și a comunității. Astfel, această disciplină școlară îi pregătește pe elevi pentru înțelegerea diferențelor dintre valorile specifice diferitelor religii, pentru integrarea în comunități variate din punct de vedere al convingerilor, pentru acceptarea diversității și susținerea coeziunii la nivelul comunității și pentru înțelegerea contribuției religiei la cultura și civilizația universală.

În conformitate cu planul cadru de învățământ pentru ciclul superior al liceului, disciplina *Religie* face parte din aria curriculară "Om și societate" și i se alocă 1 oră/săptămână în trunchiul comun pentru toate filierele și profilurile învățământului liceal.

Programa este structurată astfel: notă de prezentare, competențe generale, valori și atitudini, competențe specifice asociate conținuturilor, sugestii metodologice.

Cele cinci competențe generale și competențele specifice vizează următoarele domenii: comunicare; relații interpersonale și inter-religii; domeniul atitudinal-comportamental; aspecte practic-aplicative; relațiile interdisciplinare.

Conținuturile propuse sunt asociate competențelor specifice, fapt care permite profesorului să realizeze conexiuni între ceea ce învață elevul și scopul pentru care învață. O anumită competență specifică poate fi atinsă prin diferite unități de conținut, neexistând o corespondență biunivocă între acestea. Conținuturile se subsumează unor teme generale care au ca scop prezentarea sintetică a istoriei omenirii din perspectiva Revelației creștine, fiind corelate cu achizițiile dobândite de elevi în perioada anterioară (clasele a IX-a, a X-a și a XI-a).

Sugestiile metodologice oferă cadrelor didactice recomandări privind modalități didactice concrete de utilizare a curriculumului în proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare.

Programa se adresează atât profesorilor de *Religie*, precum și autorilor de manuale școlare, fiind concepută astfel încât să încurajeze creativitatea didactică și adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor prin stabilirea ordinii studierii anumitor unități de conținut, prin adaptarea acestora la specificul clasei de elevi, prin valorificarea experienței de viață a elevilor și a specificului comunității din care aceștia fac parte.

COMPETENȚE GENERALE

1. Definirea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri
2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare
3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente
4. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității
5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

VALORI ȘI ATITUDINI

- Conștientizarea rolului învățăturilor Bisericii în viața personală și a comunității
- Dezvoltarea respectului față de cele sfinte
- Asumarea propriei identități religioase
- Responsabilitate în exercitarea drepturilor și a obligațiilor care decurg din apartenența la diferite identități (confesiune, națiune, comunitate, profesie, cultură etc.)
- Respect și înțelegere față de semenii de alte credințe și convingeri
- Grijă față de aproapele
- Interesul pentru aprofundarea cunoștințelor religioase în vederea permanentei deveniri spirituale

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Definierea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Definierea unor noțiuni teologice și a unor principii moral-creștine	<ul style="list-style-type: none"> - Omul – chip a lui Dumnezeu - Căderea - Libertatea omului - Creștinul, mădular al Trupului Mistic al lui Cristos
1.2. Identificarea trăsăturilor specifice comportamentului creștin propriu și al celorlalți, în diferite situații de viață	<ul style="list-style-type: none"> - Viața morală și mântuirea omului - Căsătoria în planul lui Dumnezeu - Sexualitatea și castitatea conjugală - Dreptul la viață - Viața consacrată, identitate și misiune - Participarea la viața socială - Persoana și autoritatea - Sfaturi evanghelice

2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Construirea de argumente pentru susținerea unor decizii și alegeri moral-creștine	<ul style="list-style-type: none"> - Libertatea omului - Căsătoria în planul lui Dumnezeu
2.2. Elaborarea de lucrări scrise (referate, eseuri, caracterizări etc.) referitoare la diferite aspecte din învățătura de credință greco-catolică	<ul style="list-style-type: none"> - Sexualitatea și castitatea conjugală - Dreptul la viață - Persoana și autoritatea

3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Analizarea unor comportamente prin raportare la valorile creștine	<ul style="list-style-type: none"> - Căsătoria în planul lui Dumnezeu - Sexualitatea și castitatea conjugală
3.2. Argumentarea necesității și a importanței manifestării unor comportamente creștine pentru viața personală	<ul style="list-style-type: none"> - Dreptul la viață - Biserica familială - Vocații speciale în Biserică
3.3. Elaborarea unor modele personale de raportare la valorile specifice creștinismului	<ul style="list-style-type: none"> - Vocația la preoție - Identitatea și misiunea laicilor în Biserică - Responsabilitatea morală în viața comunitară

4. Aplicarea învățăturilor de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Recunoașterea consecințelor care decurg dintr-un anumit comportament sau statut social	<ul style="list-style-type: none"> - Creștinul, mădular al Trupului Mistic al lui Cristos - Vocații speciale în Biserică - Vocația la preoție - Viața consacrată, identitate și misiune
4.2. Identificarea implicațiilor practicării unui comportament creștin asupra vieții comunității	<ul style="list-style-type: none"> - Viața morală și mântuirea omului - Căsătoria în planul lui Dumnezeu - Sexualitatea și castitatea conjugală
4.3. Analizarea modalităților de transpunere a valorilor creștine în viața cotidiană	<ul style="list-style-type: none"> - Dreptul la viață - Participarea la viața socială - Viziunea creștină asupra muncii - Responsabilitatea morală în viața comunitară - Doctrina socială a Bisericii

5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Stabilirea de corelații între cunoștințele religioase și cele științifice și filozofice din perspectiva aplicării învățăturilor de credință	- Omul – chip a lui Dumnezeu - Libertatea omului - Viața morală și mântuirea omului
5.2. Valorificarea cunoștințelor științifice și filozofice în argumentarea rolului principiilor moralei creștine în viața personală și socială	- Dreptul la viață - Participarea la viața socială - Persoana și autoritatea - Responsabilitatea morală în viața comunitară - Doctrina socială a Bisericii

LISTA UNITĂȚILOR DE CONȚINUT

• Demnitatea persoanei umane

- Omul – chip a lui Dumnezeu
- Căderea
- Libertatea omului
- Viața morală și mântuirea omului

• Persoana și familia

- Căsătoria în planul lui Dumnezeu
- Sexualitatea și castitatea conjugală
- Dreptul la viață
- Biserica familială

• Persoana și Biserica

- Creștinul, mădular al Trupului Mistic al lui Cristos
- Vocații speciale în Biserică
- Vocația la preoție
- Viața consacrată, identitate și misiune
- Sfaturile evanghelice
- Identitatea și misiunea laicilor în Biserică

• Persoana și societatea

- Participarea la viața socială
- Persoana și autoritatea
- Viziunea creștină asupra muncii
- Responsabilitatea morală în viața comunitară
- Doctrina socială a Bisericii

SUGESTII METODOLOGICE

Conținuturile din programa școlară pentru clasa a XII-a, la disciplina de învățământ **Religie (cultul greco-catolic)** urmăresc, prin tematica propusă, prezentarea sintetică a sensului istoriei omenirii în perspectiva Revelației creștine, continuând tematicile abordate la nivelul claselor anterioare și propunând conținuturi cu caracter mai complex, posibil de abordat la nivelul elevilor de clasa a XII-a.

Prezentul curriculum este conceput într-o manieră flexibilă, care permite profesorului libertatea de opțiuni în abordarea demersului didactic, prin: alegerea de metode, activități și stiluri variate, adecvate particularităților elevilor și ale clasei, precum și în concordanță cu competențele precizate pentru fiecare nivel; manifestarea creativității și aptitudinilor pedagogice individuale prin utilizarea metodelor și materialelor didactice adecvate (lucrurile cu harta, proiecții video); completarea conținuturilor religioase generale cu teme adecvate, care să corespundă caracteristicilor concrete specifice fiecărei Eparhii sau instituții de învățământ unde se desfășoară activitatea; actualizarea permanentă a cunoștințelor din domeniu prin prezentarea scrisorilor enciclice, a scrisorilor pastorale, a scrisorilor apostolice emise de Sfântul Scaun sau de conducerea Bisericii Române Unite cu Roma.

Temele au fost selectate din perspectiva următoarelor principii: accentuarea caracterului pragmatic al conținuturilor, prin centrarea pe dezvoltarea de atitudini și de comportamente; referirea la aspecte actuale din viața personală a adolescenților, din viața comunității, din istoria religiilor și din istoria Bisericii; corelarea cunoștințelor specifice religiei cu cele dobândite la alte discipline de învățământ, mai ales la nivelul ariei curriculare "Om și societate" (Istorie, Geografie, Psihologie).

Pentru parcurgerea acestor teme se recomandă utilizarea unor activități de învățare, precum:

- dialogul, dezbaterile privind importanța și rolul diferitelor elemente (de dogmatică, de morală creștină, de istorie a religiilor);
- analiza asemănărilor și a deosebirilor (între religii, între textele religioase și cele laice pe teme comune);
- studiul de caz cu rol de exemplificare a elementelor de morală creștină;
- analiza unor modele de acțiune privind implicarea în rezolvarea unor probleme concrete din viața comunității;
- argumentarea biblică și patristică;
- utilizarea calculatorului și a altor mijloace audio-vizuale pentru ilustrarea unor teme, pentru căutarea de informații, pentru documentarea pe o temă dată;
- vizite la locașuri de cult.

În cadrul orei de **Religie**, evaluarea trebuie să aibă caracter formativ, cu scopul de a-l învăța pe elev să se autoevalueze în acord cu valorile creștine. Prin evaluare, valorizarea efortului de învățare al elevului și analiza progresului acestuia în învățare trebuie completate cu motivarea sa pentru aplicarea în practică a învățăturilor de credință. Pentru că disciplina **Religie** are un pronunțat caracter formativ, prin accentuarea rolului valorilor și atitudinilor în cadrul universului cognitiv al elevului, se recomandă modalități de evaluare complementare: proiectul, portofoliul, autoevaluarea.